

LO TRAFEC DE LAS SORSAS LEXICOGRAFICAS AL SERVICI D'UN MARRIT ESTAT D'ESPERIT

(Darrier apondon recent en roge)

N'avèm ja parlat dins l'introduccion a nòstre diccionari ortografic e dins d'articles publicats sus nòstre site, ontè donam d'exemples precises. Un exemple tot recent s'atròba encara dins la revista *Gai Saber* n° 551 de fin de 2018, dins un article de Joan Penent de *l'Acadèmia occitana*, a prepaus de las formacions sabentas/formacions popularas, que comola d'afirmacions malurosament messorgièras a l'endrech dels autors de diccionaris (presentats coma d'abestits e per subrepés totes taussats d'èstre anti Alibèrt (?), l'excomunicacion tradicionala dels gens qu'an pas lo mendre argument), en fòra de se presentar coma lo genial descobreire del problèma d'aquesta dobla formacion (que se ne parla pasmens despuei longtemps, per pas dire totjorn). Li liuram donc tot d'una, per alimentar sa caça ai mascas « anti Alibèrt » e assadolar son ira, una altra persona pauc digna de fe, lo cercaire Jacques Boisgontier (qu'es ben inutil de presentar) e qu'escriguèt : « *Bref quand on voit à propos de ce mot pris pour exemple, à quel point tout s'altère de dictionnaire en dictionnaire, définition, notation phonétique, etc., on est amené une fois de plus à déplorer le triste état dans lequel la lexicographie occitane croupit depuis un siècle et plus. [...] Alibert qui possédait une solide formation de grammairien et de romaniste, est impardonnable d'avoir laissé passer cette erreur* [le renvoi de *crès* à *gres*, la bonne forme étant *crès*, distincte de *gres*]. *C'est une de ces inexactitudes et de ces fautes grossières dont fourmille son dictionnaire, trop souvent cité par les bibliographies comme un ouvrage de référence faisant autorité. Mais ce dictionnaire occitan-français ne semble être, en partie sinon en tout, que la transcription en orthographe classique, des matériaux languedociens puisés dans le Trésor du Félibrige.* »¹. Non foguèsse que la transcripcion... Es ailàs un marrit plagi que una destruccion totala del trabalh de Mistral per la presentacion dels camps semanticos afectats a cada intrada.

Per çò que concernís nòstre diccionari ortografic, l'autor pretend aital que donam (l'* marcant una fòrma erronèa a sos uèlhs) *accèptament per *acceptacion*, *aborricion per *aborriment*, *acomodacion per *acomodament*, *colonizaire per *colonizator*, *conciliaire per *conciliator*, *celebrador per *celebrant*, e tant e mai d'autres exemples identics, mentre que **donam las doas fòrmas dins cada cas** (e mai tres de còps, *acusador*, *acusaire*, *acusator*). **Es ja en se una presentacion malonèsta, rapòrt a la realitat de la sorsa citada.** E tot legeire (perdon, lector) de l'article dedusirà donc que nòstre diccionari pòrta pas los vocables *acceptacion*, *aborriment*, *acomodament*, *colonizator*, *celebrant*, etc., e que lo demai es inventat, çò qu'es fals (e per lo mens enòrme). En mai, sus lo plan del rasonament, i a de qué s'estonar :

- **coma se las doas/tres fòrmas podían pas coexistir** (las donam, es que las avèm trobadas e son d'a fons confòrmas al foncionament de la lenga),

- **coma se podiam pas donar e una fòrma arcaïca e una fòrma mai recenta**, essent que donam **pas que l'ortografia**, mas pas la traduccion, ni lo nivèl de lenga e las condicions de son usatge (arcaïc, vielhit, modèrne, literari, popular, scientific, etc.). Devèm donc rapelar a l'autor çò qu'es un diccionari ortografic ?

- **coma se lo vèrb *colonizar* podiá pas donar naturalament *colonizaire* en mai de *colonizator***, coma *parlar/parlaire*, *cantar/cantaire*, *manjar/manjaire* e de milierats d'autres. L'escrich occitan dona de testimoniats nombroses d'aquestas formacions derivadas, emplegadas per d'autors de tot dialècte e pas forçadament registradas dins de diccionaris, essent lo trabalh mai qu'inacabat en lexicografia occitana. Derivats que tot lo monde compren, e tot d'una, e mai los aguèsse jamai legits aperabans.

- **e subretot, coma se las doas fòrmas avián forçadament lo meteís sens** e que caliá a tota fòrça n'eliminar una (sus quin critèri ?) : pasmens avèm *accèptament* (= *acception*, dins Raynouard e Lévy, excusat del pauc, e représ per Mistral, donc pas una invencion personala) e *acceptacion* (= *acceptation*) ; *acomodacion* (accion d'acomodar ; acòrdi) e *acomodament* (acòrdi, arrenjament, reconciliacion, resulta d'una *acomodacion*)² ; *celebrador*

¹ Jacques Boisgontier, *Sur deux appellatifs topographiques occitans des lieux rocailloux* : *Gres* et *Crès*, in *Nouvelle Revue d'Onomastique*, 1995, 25-26, pp 189-199.

² L'occitan destria sovent (largament mai que lo francés) l'accion de la resulta de l'accion, donc amb de sufixacions diferentas. Rend de còps las traduccions francesas pas totjorn aisidas que nos cal passar per una perifrasi. E avèm en mai *acomodatge* (aprèst d'una carn), donc tres sufixacions per tres senses diferents. Luòga de se'n regaudir, Joan Penent sabra...

que donam que coma adjectiu (donc digne d'èstre celebrat) e non coma nom d'agent e *celebrant* (lo que celèbra) ; *pescaire* (lo que pesca per son plaser) e *pescaador* (pescaire professional) ; *cantaire* (lo que canta per son plaser) e *cantaador* (cantaire de profession) ; *trobair* (inventor, devinhaire, *trobair d'aiga*) e *trobador* (poèta)... Aquesta possibilitat de sufixacion multipla per de senses diversificats permet de propausar per exemple *legeire* (lo que legís), *lector* (legeire professional) e *legidor* (aisina informatica, en *-dor* coma totes los noms d'espleches)³.

Va fins qu'a nos accusar de donar *condemnaador* en plaça de *condemnaator* (fòrma tota personala ça que la qu'avèm **jamai trobada ni en occitan ni dins las autras lengas romanicas**, donc que « va pas de se ») mentre que donam *condemnaador* exclusivament coma adjectiu amb lo sens de « *qu'amerita d'èstre condemnat* » (fòrma e sens ja dins Lévy)⁴, e non pas de « *lo que condemna* » (que donam a *condemnaire*, représ a Mistral). Avèm aici una grèva mesconeissença e de la semantica e de la gramatica e del contengut dels dictionaris istorics a l'encòp, que l'autor a vesedoirament pas legits o d'un uèlh mai que distrach, e qu'es sens rapòrt amb lo fach de preferir *ordinador* a *ordenaador*. **Se calar sus una sufixacion unica, es donc vertadièrament castrar la lenga en presicant l'apauriment de sos vocables**, mentre que son foncionament eiretat mòstra lo contrari. Avèm l'astre d'aver a posita una semantica mai fina (*acomodacion*, *acomodament*, *acomodatge*, liure a cadun de ne jogar o pas, es una altra istòria) e una libertat de formacion mens regda qu'en francés (nos cal pas esperar l'autorizacion prealbla de linguistas per formar naturalament de derivats, de noms compausats, de diminutius, d'aumentatius, de vèrbes en *-ejar* e tant e mai d'autres, coma ne relevèrem a milierats encò d'autors pas mens intelligents e mens fisables question lenga que Joan Penent) e las deuriam mandar a las escobilhas, perque Joan Penent ne saup pas destriar los senses diferents que li donan los dictionaris o ne'n vei pas l'interès ? E que ne'n voudriá donc privar los usatgièrs ? **Curiosa concepcion del respècte de la lenga e de sa capacitat d'enriquesiment de son lexic**⁵...

Lo fach que l'Acadèmia s'atencione puslèu a un occitan que coifariá totas las fòrmas, donc una mena de subre-occitan, justifica en res lo ton emplegat e lo rasonament, d'alhors absent de l'article. Diriam tot al contrari... Nòstre trabalh essent tot lo contrari (donar solament l'ortografia e la gramatica, quin que siá l'istoric dels mots, registrar e escriure un pauc mai rigorosament las variantas sens las remandar per tant a las Gemònia e subretot **recampar totes los mots per constituir un còrpus mai complèt possible de l'occitan lengadocian, a flor e mesura de nòstras recercas, còrpus qu'avèm totjorn pas perque degun s'i ataula**⁶), a pas d'èstre analisat (e aici desquilhat) segon aqueste agach redusit de la lornheta de l'autor. **Coma se tot trabalh de lexicografia se deuriá plegar forçadament a aquesta soleta tòca de l'autor e èstre jutjat segon aquesta soleta auna**. En rapelant l'evidéncia qu'es del descriptiu que se tira lo normatiu (e mai per las paraulas contemporanèas, la terminologia, los neologismes). E tanben de la comparason amb las autras lengas romanicas per inserir que mai l'occitan dins la

---

³ Solucion senada propausada per lo CLO e non pas descabestrada, malgrat çò que ne pensa l'autor de l'article que ne ten exclusivament per *ordinador*, remandant los usatgièrs d'*ordenaador* quasi a un estatut d'eretic. En fòra de totes los exemples d'espleches en *-dor* en occitan, dins lo cas d'espècia las fòrmas en *-dor* son tanben emplegadas dins totas las autras lengas romanicas (levat en italian, e en francés ben segur), que siá *computador*, *ordenaador* o *calculador*. Los Espanhòls, Catalans, Portugueses, son donc tanben d'eretics o d'ases a sos uèlhs, dins son obstinacion nècia d'usar de la sufixacion en *-dor* ? Son tant nècis qu'usan tanben d'*alternador*, *accelerador*, etc. Encara de gens (benlèu antilibertins, eles tanben ?) a passar al fil de son espasa... En fòra que donam tanben *ordinador* mas que marcam pas del sagèl de l'infamia amb un asterisc coma o fa l'autor per *ordenaador* : s'acotentam de lo remandar a *ordenaador*... e causisca qual vòl. En mai, coma l'explicam dins lo prefaci de nòstre dictionari, per qual ensenha, es tant simple e eficaç (e mai règla pas tot...) d'explicar a d'escolans que las aisinas son totes sufixadas en *-dor/-doira*, quora existís un vèrb en amont : *ventar/ventador*, *generar/generador*, *acaptar/acaptador*, *ventilar/ventilador*, *escumar/escumadoira*, *batre/batedoira*, etc. Fonciona tanben per los luòcs, evidentament : *afenar/afenador*, *manjar/manjador*, *paryar/paryador*. En l'abséncia de vèrb, es sufixat en *-tor* (*rotor*, *motor*, *promptor*, *transistor*, *telescriptor*, *transductor*), formas identicas dins las autras lengas romanicas que coneisson donc, coma l'occitan, las doas sufixacions en *-dor* e *-tor*. Es donc pas una eresia que d'usar d'*ordenaador* que s'ameritariá l'excomunicacion de l'autor per una pluèja d'asterisques.

⁴ Tot vèrb pòt donar un adjectiu verbal en *-dor* qu'a lo sens de « digne de... , que s'amerita de... , qu'es bon per... ». Es donc tras qu'util d'usar d'aquesta possibilitat qu'avèm en exemples nombroses dins los dictionaris de Raynouard, de Mistral, e dins totes los archius.

⁵ Encara un còp, pron que respècte las caracteristicas intèrnas de la lenga, que tota « creacion » es pas legitima per tant (cf. a rebors lo lexic de panoccitan, lo lexic de las Calandretas, los títols oficials donats a de diplòmas d'estat (*escapolaire* !) o a de formators (*paissèl-ajudaire* !) al dintre del centre *Aprène*, o tot çò qu'avèm poscut relevar coma orrors e non errors (un *narcis* coma traduccion supausada de *selfie* !). Dins de cases d'aquesta mena, i a de qué s'alarmar.

⁶ Es que cal susar sens retorn narcissic a l'auçada de l'investment. Donc coratge, fugiscam ! Laissem susar los viraires de ròda qu'escanarem puèi a léser...

cadena, e non l'isolar segon de capricis personals diversès. **S'atròba que pro de fòrmas en -tor propausadas per l'autor son non solament introbables en occitan mas introbables dins las autras lengas romanicas :** pausa problèma quant a son esperit mai que categoric que trenca e talha a còps d'espasa dins lo lexic...

Mas encara mai grèu, s'es possible, nos prèsta de donar *capitulaire* en plaça de *capitulari* que donam pasmens tres linhas aprèp a *capitular*, amb l'explica clara de « *relatiu a un capítol* ». Aquí fa mai que passar l'òsca, qu'es nos far passar per mens qu'una ignoranta, per pas dire una nècia. **Trenta annadas de recercas lexicograficas, totes los diccionaris de sud-occitan espepissats de cap en cima, quicòm coma quatre cents autors occitans de tota epòca, legits e analisats per ne sortir son lexic absent dels diccionaris e saupriam pas destriar una capitulaira davant l'enemic d'una sala capitulara ?!** De notar que la fòrma es *capitular* dins totas las lengas romanicas (del latin medieval *capitularis* çò sembla, cf. Robert), e non *capitulari*, malgrat la fòrma portada per Mistral, mas que dona un etimon erronèu (*capitularius*). Totjorn es que, pas mai que per *condemnadòr/condemnaire*, prenèm pas un vocable (*capitulaire*) per l'autre (que siá *capitular* o *capitulari*)... Evidentament, sèm pas soleta de beneficiar de sas atencions, que cita sièis diccionaris e a pauc prèp totas las associacions e personas trabalhant sus la nòrma. Se relèva de còps d'errors vertadièras e gròssas (*matrici en plaça de *matritz*, *compausicion en plaça de *composicion*, per exemple), dins d'autres cases s'engana : catalogar *magnolièr* coma forma faussa quora tota la romanitat usa de -gn- a l'identic de l'antroponim e non de -nb- ?! Las autras lengas se son pas permesas de transcriure lo nom de Magnol. Qu'un antroponim se tòca pas (es diferent per lo prenom), levat se lo que lo pòrta decidís d'o faire (*Boudou/Bodon, Mouly/Molin, Rouquette/Roqueta*) mas es pas a Joan Penent (ni a degun d'autre, e n'i a, per nacionalisme bòrni) de decidir a la plaça de la persona concernida d'autant mai s'es mòrta⁷. Dins la meteissa logica, **los noms de las unitats en sciéncias, formats a partir d'un antroponim, respèctan son ortografia d'origina dins totas las lengas del monde :** *un watt, un joule, un pascal, un coulomb*, es aital d'en pertot, e non *un vat, un jole, un pascau, un colomb*, en occitan. S'engana encara quora dona sus lo site de l'Acadèmia *piracant* coma s'èra un compausat d'*acant* : *acant nm* es derivat de *acanthus*, mas *piracanta nf* es derivat de *acantha* (la pròba, se ditz pas en francés *un piracanthè* mas *un piracantha*, coma se ditz *un bégonia, un pétunia*... mas feminins dins totas las lengas romanicas). Es qu'avèm alertat la planeta per tant, amb un article rabiós de son nivèl ? Alertam vigorosament solament quora i a dangièr per la lenga (panoccitan, lexic de Calandretas, citats çai-sus e detalhats sus nòstre site).

Tòrna encara a sa tissa d'excomunicacion dels supausats « anti Alibèrt » dins la presentacion del diccionari DGLO mes en linha sus lo site de l'Acadèmia. Estima qu'Alibèrt es victima « *d' un ensenhament largament traït a l'ora d'ara per ideologia, ignorància o las doas. Los qu'agaitan lo det quand lo sabent mòstra l'estela acusan Alibèrt de plagi de Mistral.* ». Sèm clarament visada, coma criticaire de la devocion al diccionari e relevaira de sas fautas (rapelam-o, al mens 800 fautas), en fòra de mancas elementàrias coma *cantar, secar, trepar, trepador, cròia, amolonar, engolir, assabentar, cabdèt, libertat, puslèu, restacar*, etc. Non solament sabèm pas destriar *capitulaira* de *capitulària*, mas en mai sèm « *l'imbecilla qu'agacha lo det mostrant la luna luòga d'agachar la luna* », segon lo provèrbi chinés plan conegut. E J. Boisgontier es donc tanben retroactivament un autre « *imbecil agachant lo det* ». En fòra de l'acusacion sempitèrna de necitge « dels autres », - lo plagi es pasmens aisit de constatar linha a linha, mot per mot, per qualqu'un que vòl gardar los uèlhs dubèrts -, lo procediment revèrta ponch per ponch los prepauses felibrencs dels sègles anteriors acusant d'anti-mistralisme los felibres lengadocians gausant passar a la grafia classica. Prospèr Estieu escriviá que « *mon admiracion per Mistral es granda, va pas fins a la bassa flatariá* ». Es encara un exemple de la devocion òrba entreteinguda, coma escriviá Max Roqueta, « *per los vicaris del temps present* », cada epòca aguent sos vicaris, tant intransigents, tant enregdesits, portats a considerar los autres coma d'endecats de l'intelligéncia e encara mai de traïdors a passar al fil de l'espasa. Reverta dins l'esperit l'incredibla « òbra d'art » expausada un temps au Mucèm dins la sala consagrada a las religions : tres cubes per las tres religions monoteistas clafits d'objèctes de cultes e de manescrichs, e un cube... vuège per los atèus ! Joan Penent practica, a bèls uèlhs vesents, e la bassa flatariá a l'endrech d'Alibèrt (« i cal creire » sens distanciacion) e la bassa escòrna a l'endrech de las personas que son pas d'adorators incondicionals (que son que cervèlas vuèjas). La devocion es pasmens plan marrida conselhièra en matèria d'apròchi scientific : vesedoirament, de tròp badar l'estela d'Alibèrt, Joan Penent n'es emborniat (per pas dire d'a fons enideologizat, per li tornar son compliment) e enfangat dins lo denegament de las realitats. Luòga d'acusar los autres de necitge, seriá puslèu a el de retomar un pauc sus tèrra e de nos mostrar que lo diccionari d'Alibèrt es pas un plagi (tasca bravament impossibla...). En fòra qu'analizar un diccionari per lo biais de la devocion fariá rire totes los linguistas del monde. Joan Penent reproduís donc l'esperit d'un P. Devoluy (a prepaus de Mistral) :

⁷ Se l'avèm agut fach longtemps i a (mai que rarament, per seguisme), se gardam plan d'o faire despuèi longtemps.

coma Mistral, Alibèrt a donc « *daverat la branca dels aucèls* » e « *bastit un castèl* » d'una perfeccion intocabla, los autres son d'enemics eretics demorant dins la fanga dels comuns. E solets los vicaris devocioses an la tèsta plena e vòlan dins las nautas esfèras a badar las estelas, aquò va solet...

Es tanben la pretencion lengadociana d'aver tot inventat (e mai las estelas, anatz saupre ?) que s'exprimís encara un còp, fins al ridicul e a còps d'insults per subrepés. Vertat que mai generalament, quant de Lengadocians ignòran encara que la restauracion de la grafia classica es deguda al provençal S. J. Honnorat (120 ans abans Alibèrt, foguèsse largament inabotida plan segur), e que la valorizacion dels Trobadors es deguda a un autre provençal, F. J. M. Raynouard ? E quant an pas solament lo diccionari de Mistral, preferissent sa marrida còpia per tot çò qu'es de las traduccions ? Diversas ignoràncias sonhosament entretengudas... per far lusir solament lo costat lengadocian. Es ça que la una evidéncia : la lexicografia occitana contemporanèa dèu encara tot a Mistral, bòrd que se bastís eternament sus lo diccionari d'Alibèrt que recopièt Mistral mot per mot. Lo qual posèt egalament dins totes los diccionaris anteriors (Vayssier, Cousinié, de Sauvages, Avril, Pellas, Honnorat, etc.), mas en apondent una part considerable d'exemples, citacions, provèrbis e intradas de son costat : i passèt mai de vint ans. Al contra, la part d'apondons deguts a Alibèrt e presa dins d'autres lexis es quasi inexistenta. En resumit, resistissèm pas d'apondre que « *passar per un idiòta als uèlhs d'un emborniat es una voluptat de fin lèpet* » (es pas chinés, es de Georges Courteline, avèm simplament remplaçat un vocable d'origina per *emborniat*).

Davant aquesta acumulacion de trafecs de sorsas per lo mens inquietanta (una, doas errors de lectura, es possible, mas solament de lecturas biaisadas e d'interpretacions falsas...), **li podèm tornar sa quita frasa** a l'endrech dels autors de diccionaris e dels linguistas mai generalament (que tot lo monde passa al fil de son espasa) : « *sembla que Joan Penent non a una idèa clara del problèma* », a tot ponch de vista. E li podèm conselhar de s'atencionar de mai prèp a la lectura dels diccionaris abans de los cargar de totes los pecats, en ignorant vesedoirament lo sens exact d'unes vocables e d'unes sufixes, donc lo foncionament general de la lenga. E de comparar intrada per intrada Mistral e Alibèrt per constatar l'evidéncia embornhanta : evidentament pren mai de temps que de tractar los que l'an fach d'imbecils. E trobariá dins lo quite Alibèrt mai de fautas que dins los diccionaris que denóncia... mas sus qualas los vicaris intiman l'òrdre de crompar un chut. **Es la voluntat de destruccion per pas dire de ridiculizacion que prima manifestament aici. Lo recors a l'imbecil qu'agacha lo det val son pesant d'inconsciéncia (per demorar polit) e d'agressivitat... Es la consequéncia logica de l'esperit que senhoreja dins l'occitanisme a l'entorn de la lenga despuèi de lustres.** Es la consequéncia logica d'una lectura de galís e mai qu'a la lèsta, que **seguisson exclusivament una idèa preconcebuda de partença** : per portar d'aiga a son molin (Alibèrt es tot, l'alfa e l'omèga), **tot emplegar coma mejans, quitament falsificar las sorsas e insolentar**⁸, inventar de tota peça, tot discreditant l'autre per s'enuçar solet a la cima (una quista de poder, una de mai, assortida d'una cròia pas comuna, que van generalament ensems). Una question màger se pausa : que ne retira lo legeire (perdon, lo lector, que *legeire es enebit) ? Qué, en defòra de las invectivas generalizadas, davant lo fosc de l'article (quin rasonament clar bastit gra a gra que se passariá d'invectivas ?), apren res de res en finala. Per far avançar qué ? La lexicografia per una ajuda als usatgièrs... o solament l'ègo de l'autor descobrir de l'aiga tebesa e plan estalinian dins sas injoncions de devòt del culte alibertin ? **Lo tot recampat s'amerita plan lo qualificatiu de trafic de donadas dins la soleta tòca de rabaissar l'autre, essent que tot es fals per çò que nos concernís**⁹... Ailàs metòd que tròp sovent constatat dins l'occitanisme, e de quin bòrd que siá : rabaissament

---

⁸ Mas s'avèm mostrat a partir d'exemples que Mistral practiquèt ja la falsificacion de las sorsas quora citava de tèxtes d'autors non lengadocians que transcriviá de fòrça en provençal rodanenc (al nom de la supausada superioritat d'aqueste dialècte), i aviá pas lo mesprèt de sa part per los quites autors, tant coma dins los corrièrs que li mandava. E se, dins las intradas de son diccionari, practiquèt tanben la rodanizacion de paraulas lengadocianas o a rebors donèt possiblament d'equivalents lengadocians a de paraulas provençalas qu'existissian pas benlèu dins la realitat, aquí tanben pas lo mendre mesprèt de Mistral a l'endrech « dels autres ». Son diccionari fa la plaça a totes los dialèctes d'una sola lenga d'òc « dis Aups i Pirenèus » non desplaça als artesans de « las lengas d'òc »... Sos gardians del temple al contra se privavan pas d'afichar aquesta condescendéncia per tot çò qu'èra pas provençal rodanenc (« *lou castèu* », mas los autres « *li comun* » d'un P. Devoluy ja citat), eles tanben a còps d'afabulacions linguísticas, istoricas, o d'apròchis exclusivament mistics (« *davera la branco dis aucèn* »). A una conferéncia donada a Fontvièlha, venèm de subir encara una ataca d'un individu tot pastat de l'esperit identitari provençal. Espepissava la quatrena de cubèrta de nòstre libre *Des Arbres et des Hommes*, ont es mencionat « la langue d'oc ». Nos sautèt literalament dessus amb « *les langues d'oc comme disent tous les universitaires* » e assagèt de perseguir la leïçon, coma a una escolana d'escòla primària, en arrengeirant las asenadas costumieras dels ignorants : lo catequisme repepiat a l'identic coma un paroquet. L'arrestèrem lèu lèu, refusant de polemizar.

⁹ Aguerèm ja drech a la meteissa ataca totalament gratuita d'un Joan Barcelo estaloirada dins *Lo Jornalet*, gratuita que tant falsa coma aquesta (faguèrem responsa ponch per ponch) e tant arroganta... E estonanta (biais de dire) que jamai espepissèt aperabans lo mendre

de F. Mistral, P. Estieu e A. Perbosc (ren qu'aquò !) per R. Lafont (l'avèm ja citat in extenso) ; rabaissament de F. Mistral lexicograf per L. Alibèrt (ren qu'aquò ! l'avèm ja citat) qu'èra pasmens en tren de recopiar son dictionari d'escondons mas que se gardèt d'o dire dins sas letras a J. Carbonell, preferissent far creire a un « *cap d'òbra* » (sic) autonòm (donc aquí tanben trafec de las sorsas, per omission voluntària, per posquer s'enuçar en glòria tot solet) ; rabaissament dels varlets d'en bas viraires de ròdas per los doctors/goros d'en naut mas li prenèm pasmens son trabalh, e mai dels doctors/goros entre eles segon l'importància personala que s'autoautrejan, e aital *ad libitum*.

Es de plànher que la revista (que sa presentacion novèla fa plaser) se siá laissada anar a publicar aquò sens un comitat de lectura al prealable, per posquer verificar çò afortit dins l'article, que comola donc messòrgas e contrasens (e non pas opinions diferentas sus tal o tal ponch) e agressions indègudas. Vertat que lo benevolat permet pas totjorn de tot assumir dins una publicacion, mas aquí passa l'òsca sus mantun ponch. Que Joan Penent fague donc son trabalh de son costat, segon sa vision personala, sens se creire forçat d'estaloïrar tant de marridum pas brica justificat, amb de metòds gaire recomandables que a l'opausat d'una analisi onèsta. E òm s'estonarà de l'abséncia d'una lexicografia occitana seriosa vertadièrament al servici de la lenga e dels usatgièrs e non al servici dels que ne fan un luòc de poder, passant fòrça temps a l'agachon « dels autres a desquilha » ? **E òm s'estonarà del lassitge dels viraires de ròda que se fan o escarnir o raubar son trabalh ?** E que pòdon fugir del jorn al lendeman, e tot arrestar de desgost ? **Paure occitanisme que comola, a intervals regulars, d'avalancadas diversas de marridas intencions (acaparaments dels trabalhs, pichòtas e grandas traïsons, destruccions orquestradas del trabalh de la basa per los qu'an lo poder) que l'aflaquisson que mai a cada butada¹⁰...** Se podriá pensar qu'a cada còp serà enfin lo darrièr e qu'un jorn aurem definitivament tocat lo fons. Mas non, es jamai lo darrièr còp, lo darrièr tust, la darrièra volontat de brandir las armas e l'escomenja, d'autant mai amb Internet qu'afavoriza los desbòrds de tota mena. Aquestes dos exemples son los darrièrs en data (que justament pas brica de tèxtes d'opinion diferenta), en espèra del seguent... Que vendrà de l'interior o del camp d'en fàcia, l'un coma l'autre plan provesits de pòrtaespasas (quora en mai s'acoquinan pas ensems, coma per lo raubatòri del nom d'Occitània). Per bastir un avenidor radiós per l'occitan e avançar a bèlas encambadas dins la coneissença de la lenga, tant en lexicografia coma dins lo domeni cultural ? Li podèm comptar ferm.

Josiana Ubaud – 03/01/2019 – 14/01/2019 – 20/03/2019

---

dictionari d'autres autors per ne faire la critica : i a pas que lo nòstre que li donèt subte de prusiments... o d'alas. El tanben se pretendiá « *lo sol que gause criticar lo dictionari d'Ubaud* » ; ja paure títol de glòria en se, mas per subrepés fals aquí tanben, que recebiam despuèi d'annadas de remarcas (mai que gentas elas...) per nos mencionar errors, cauquilhas e mancas diversas qu'avèm totas integradas e mencionadas sus nòstre site tot merceiant nòstres correspondents, donc accessibles en totes, a qual vòl s'assabentar un pauquet. Aguèrem tanben un estrilhatge en règla a prepaus de la restitution de las ocurréncias de « en + gerondui » dins los escriches. Faguèrem pasmens que relevar las donadas e constatar que, estatisticament, « en + gerondui » èra largament majoritari en lengadocian (al contra de la mòda tota recenta de « en + infinitiu », segurament per distanciacion maximala amb lo francés). Pasmens, quin descadenament rabiós dins lo corrièr dels legeires del *Jornal*... per un simple relevat ! Mòstra indenegablament una cèrta patologia del mitan...

¹⁰ Lèu lèu, s'empressem de precisar qu'es pas melhor dins lo camp d'en fàcia : los escambis de letras entre Mistral e Berluc-Perussis per exemple, que deploravan aquesta situacion dins lo felibritge, mòstran ja aquò au sègle 19.